

5 Μαρτίου, 1990

[Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Πρόεδρος]

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΟΕΥΝΟΣ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ/ Ή ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΚΑΙ/ Ή ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 545/88).

Στρατός της Δημοκρατίας — Πειθαρχικό δίκαιο — Αξιωματικοί — Ποινές — Καν. 9,12(1) και 13(1) των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς 1978-1979 — Περιστάσεις ορθής εφαρμογής τους.

Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου — Αρχή της Φυσικής Δικαιοσύνης — Δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης του διοικουμένου — Χαρακτηριστικά — Περιστάσεις προσβολής του στην κριθείσα περίπτωση.

5

Ο αιτητής προσέβαλε την ελιβολή και επικύρωση πειθαρχικής ποινής σε βάρος του:

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την προσφυγή αποφάσισε ότι:

15

1. Ο ισχυρισμός του καθ' ου η αίτηση περί λανθασμένης διαδικασίας κάτω από τον Κανονισμό 12(1) είναι ανυπόστατος, γιατί σύμφωνα με τον Κανονισμό 13(1) στην περίπτωση που οι ποινές που προβλέπονται στον Κανονισμό 9 κρίνονται ως ανεπαρκείς, τότε το ζήτημα παραπέμπεται εις Επιτροπή η οποία αποφασίζει εάν θα προσαφθεί κατηγορία η οποία θα εκδικαστεί από Πειθαρχικό Συμβούλιο.

20

Στην προκειμένη περίπτωση η ποινή που επιβλήθηκε στον αιτη-

τή προβλέπετο από τον Κανονισμό 9, οπότε ο Κανονισμός 13 δεν εφαρμόζεται και συνεπώς η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η ορθή.

- 5 2. Σχετικά με την υποχρέωση της Διοίκησης να καλέσει κάποιον σε ακρόαση, η διοίκηση απαλλάσσεται εάν ο ενδιαφερόμενος είχε ήδη την ευκαιρία να εκθέσει τις απόψεις του ενώπιον άλλης δημοσίας αρχής, αλλά μόνον όταν η προηγηθείσα ακρόαση είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μπορεί να αναπληρώσει ουσιαστικά την ακρόαση που παραλείφθηκε. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι κατά την ακρόαση που έγινε ο ενδιαφερόμενος να ήταν ενήμερος της κατηγορίας εναντίον του και της σοβαρότητας των απειλουμένων κυρώσεων. Προηγηθείσα όμως εξέταση αυτού απλώς ως μάρτυρα δεν αρκεί.
- 10
- 15 Σαφώς λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση η εξέταση του αιτητή ως μάρτυρα στην ανάκριση για την κλοπή των τυφεκίων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απάλλαξε τους καθ' ων η αίτηση από την υποχρέωση να του δώσουν την ευκαιρία να ακουσθεί.
- 20 Το γεγονός ότι ο αιτητής άσκησε διαδοχική υποβολή παραπόνου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτός παραιτήθηκε του δικαιώματος της ακροάσεως, γιατί το δικαίωμα ακροάσεως δεν είναι παραιτητόν.
- 25 Στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον πρόκειται περί μη σύνθετης διοικητικής ενέργειας, το γεγονός ότι δόθηκε στον αιτητή δύο φορές, η ευκαιρία να ακουστεί με τις επανυποβολές παραπόνων, αυτό δεν διορθώνει την παράληψη των καθ' ων η αίτηση να του δώσουν το δικαίωμα να ακουστεί κατά την πρώτη φορά, συνεπώς η απόφαση του
- 30 Διοικητή, ημερομηνίας 8 Δεκεμβρίου 1987, πάσχει γιατί λήφθηκε αντίθετα προς τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης. Αλλά εφόσον αυτή θα έπρεπε να είχε προσβληθεί με προσφυγή ως πράξη αυτοτελής, εντός της καθορισμένης από το Άρθρο 146 του Συντάγματος περιόδου των εβδομήντα πέντε ημερών, η παρούσα προσφυγή είναι εκπρόθεσμη.
- 35
- 40 Έστω όμως και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι ορθά προσβλήθηκε η απάντηση του Υπουργού, ημερομηνίας 20 Μαΐου, 1988, γιατί πρόκειται περί σύνθετης διοικητικής ενέργειας ή και σαν αυτοτελούς πράξεως, όταν έφθασε στο στάδιο αυτό η υπόθεση, είχε ήδη δοθεί στον αιτητή δύο φορές η ευκαιρία να ακουστεί με τις επανυποβολές παραπόνων, και συνεπώς ο ισχυρισμός του δεν ευσταθεί.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενη υπόθεση:

Petrou v. Republic (1980) 3 C.L.R. 203.

Προσφυγή.

5

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση να επιβάλουν στον αιτητή και/ή να επικυρώσουν πειθαρχική ποινή δεκαήμερης κράτησης.

10

E. Ευσταθίου, για τον Αιτητή.

M. Φλωρέντζος, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

15

Cur. adv. vult.

Α. Ν. ΛΟΪΖΟΥ, Π.: Με την παρούσα προσφυγή ο αιτητής ζητά από το Δικαστήριο την πιο κάτω θεραπεία:-

20

"Α. Δήλωση και/ή διαταγή του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 8.12.1987, Τεκμήριο Α, με την οποία του κοινοποιήθηκε απόφαση για επιβολή σε αυτόν πειθαρχικής ποινής δεκαήμερης κράτησης και/ή η απόφαση των καθ' ων η αίτηση ημερομηνίας 20.5.1988 Τεκμήριο Β με την οποία οι καθ' ων η αίτηση επικύρωσαν την αναφερομένη ποινή και/ή με την οποία απέρριψαν αίτηση του αιτητή όπως ακυρωθεί η επιβληθείσα εις αυτόν πειθαρχική ποινή ημερομηνίας 8.12.87 Τεκμήριο Α είναι άκυρη και/ή παράνομη και/ή εστερημένη εννόμου αποτελέσματος και/ή η παράλειψη θα έπρεπε να μην ελάμβανεν χώραν."

25

30

Ο αιτητής είναι μόνιμος Αξιωματικός του Στρατού της Δημοκρατίας και υπηρετεί με απόσπασση στην Εθνική Φρουρά από το 1965, φέρει δε από 1ης Ιουνίου 1987 το βαθμό του Συνταγματάρχη. Με διαταγή του Υπουργού Άμυνας τοποθετήθηκε στις 24 Απριλίου 1986 για υπηρεσία στο Τάγμα Βαρέων Όπλων (ΤΒΟ) της Εθνικής Φρουράς ως Διοικητής, από όπου στις 12 Αυγούστου 1987 μετατέθηκε στο 7ο ΤΠΣΠ ως Διοικητής, όπου και υπηρετεί τώρα.

35

40

Στις 23 Δεκεμβρίου 1986 και γύρω στις 03.30 το πρωί έγινε στο οίκημα του Σωματείου "ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ" στη Λευκωσία ένοπλη ληστεία και ως συμμετοχος σ' αυτή συνελήφθηκε από την Αστυνομία και ο Στρατιώτης του 3ου Λόχου του ΤΒΟ Ανδρέας Παμπου-

κάς. Επειδή από τις Αστυνομικές ανακρίσεις διαπιστώθηκε ότι τα δύο όπλα που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη ληστεία ήταν Στρατιωτικά αυτόματα τυφέκια χρεωμένα στο ΤΒΟ, διατάχθηκε από τις Στρατιωτικές Αρχές ανάκριση για διαπίστωση των συνθηκών κάτω από τις οποίες κλάπησαν τα δύο αυτά αυτόματα τυφέκια από το Στρατόπεδο του ΤΒΟ και καταλογισμό των ευθυνών.

Από την ανάκριση προέκυψε ότι τα αυτόματα τυφέκια τα έκλεψε από το Στρατόπεδο του ΤΒΟ ο Στρατιώτης του 3ου Λόχου της Μονάδας αυτής Ανδρέας Παμπουκάς, και ότι η κατάσταση που επικρατούσε στα Στρατόπεδο του ΤΒΟ κατά τον ουσιώδη χρόνο που κλάπηκαν τα δύο αυτόματα τυφέκια, ήταν απαράδεκτη από απόψεως μέτρων ασφαλείας, και για την κατάσταση αυτή διοικητικά υπεύθυνος εκρίνετο ο αιτητής, ως Διοικητής της Μονάδας.

Η ανάκριση υποβλήθηκε ιεραρχικά στον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς, σύμφωνα με το άρθρο 104 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα και Δικονομίας 1964-1985, ο οποίος και αφού επέβαλε πειθαρχικές ποινές στους Στρατιωτικούς εναντίον των οποίων προέκυπταν ευθύνες για διάπραξη πειθαρχικών παραπτωμάτων, την έθεσε στο Αρχείο.

Μεταξύ των Στρατιωτικών στους οποίους επιβλήθηκαν πειθαρχικές ποινές ήταν και ο αιτητής. Η πειθαρχική ποινή που επιβλήθηκε στον αιτητή από τον Αρχηγό της Εθνικής Φρουράς κοινοποιήθηκε σ' αυτόν, και στη σχετική διαταγή κοινοποίησής της υπήρχε και η αιτιολογία της ποινής και του διαπραχθέντος απ' αυτόν πειθαρχικού παραπτώματος. (Τεκμήριο Α).

Ο αιτητής μετά την κοινοποίηση σ' αυτόν της πειθαρχικής ποινής που του επιβλήθηκε υπέβαλε στις 21 Δεκεμβρίου 1987 ιεραρχική αναφορά παραπόνου (Τεκμήριο 4), σύμφωνα με τις πρόνοιες των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς 1978-1979, ζητώντας ακύρωση της ποινής, στην οποία αναφέρει τα ακόλουθα:

"1. Αναφέρω ότι παραπονούμαι για την ποινή που μου επιβλήθηκε με το σχετικό για τους παρακάτω λόγους:

α. Με το αιτιολογικό της ποινής επιρρίπτεται η ευθύνη στην διοίκηση του Τάγματος μη αντιμετώπισης με υπευθυνότητα των θεμάτων ασφάλειας, τηρήσεως των διαταγών και γενικότερα ότι το Τάγμα δεν λειτουργούσε εύρυθμα, ενώ δεν είναι πραγματικότητα διότι:

(1) Τα πιο πάνω (Μέτρα ασφαλείας, τήρηση διαταγών, λειτουργικότητα Μονάδος) ήταν υποδειγματικά και τούτο αποδεικνύεται από τις επιθεωρήσεις που έγιναν στο Τάγμα, τους ελέγχους των μέτρων ασφαλείας και λειτουργικότητας της Μονάδος που κατ' επανάληψη έγιναν από τις προϊστάμενες Διοικήσεις (VΙΣΔΙ-Β' ΑΣΔ-ΟΑΣ/ΓΕΕΦ) ως και διαπιστώσεις του ΓΕΕΦ για άψογη παράσταση-εμφάνιση και άριστη εκπαίδευση-ηθικό Αξκών και οπλιτών. 5

(2) Η κλοπή δύο τυφεκίων την νύκτα 22-23/12/86 από τον ίδιο το σκοπό, δεν αποτελεί παράληψη της διοικήσεως του Τάγματος, καθ' ότι η διοίκηση εφάρμοσε όλες τις διαταγές που υπάρχουν ως προς την ασφάλεια οπλισμού και καθόρισε όλα τα προβλεπόμενα όργανα ασφαλείας και εσωτερικής υπηρεσίας. 10

(3) Οι τυχόν παραλήψεις των διαφόρων οργάνων, (Αξκός Υπηρεσίας - Θαλαμάσχος - Θαλαμοφύλακας - Δεκ. αλλαγής-περιπολα) ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων των, αποτελούν ευθύνη του διοικητού του Τάγματος, διότι τα καθήκοντα των πιο πάνω όπως και σχετικές διδασκαλίες έγιναν κατ' επανάληψη. 15 20

(4) Παραλήψεις ως προς τα μέτρα ασφαλείας που εάν δεν υπήρχαν πιθανό να απέτρεπαν την κλοπή των όπλων και για τις οποίες καμία ευθύνη φέρει το Τάγμα, είναι η μη ύπαρξη περιφερειακού φωτισμού και η υποτυπώδης περιφραγή του Στρατοπέδου, τα οποία κατ' επανάληψη ανεφέρθησαν στην υπηρεσία. 25

β. Αναφέρω ακόμη ότι κατά την 27χρονη υπηρεσία μου (4 1/2 χρόνια διοικητής τάγματος) ουδεμία παρατήρηση μου έγινε για παράπτωμα ή παράληψη εκτέλεσης διαταγής. 30

2. Παρακαλώ για τις δικές σας ενέργειες για την ακύρωση της ποινής που μου επιβλήθηκε."

Το παράπνομό του όμως κρίθηκε αβάσιμο και η ποινή "ως καλώς επιβληθείσα". Με νέα αναφορά του με ημερομηνία 26 Φεβρουαρίου 1988 (Τεκμήριο 6) με την οποία ζήτησε την προώθηση του παραπόνου του στον Υπουργό Αμυνας. Στην αναφορά του αυτή αναφέρει τα ακόλουθα: 35

"1. Αναφέρω ότι δεν έχω πειστή αναφορικά με την απάντηση που μου δόθηκε με το (ε) σχετικό, εις ό,τι αφορά το παράπνομό μου που υπεβλήθη με το (β) σχετικό. 40

2. Συνημμένα επανυποβάλω το παράπονό μου με τη σχετική αλληλογραφία (φωτοαντίγραφα) και παρακαλώ για τις δικές σας ενέργειες έτσι που να εξετασθεί αυτό από την προϊσταμένη του ΓΕΕΦ Αρχή, όπως καθορίζεται από την παράγραφο (10) των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς."

Ο Υπουργός αφού μελέτησε την περίπτωσή του, έκρινε κι' αυτός το παράπονο του αβάσιμο, και την ποινή που του επιβλήθηκε ως καλώς επιβληθείσα (Τεκμήριο Β).

Ο αιτητής ύστερα απ' αυτό καταχώρησε την παρούσα προσφυγή.

Είναι η θέση του αιτητή ότι ουδέποτε του λέχθηκε ότι ήταν ύποπτος διάπραξης πειθαρχικού παραπτώματος ή ότι διέπραξε πειθαρχικό παράπτωμα και ούτε στο Τεκμήριο "Α" διατυπώνεται η διάπραξη οποιουδήποτε παραπτώματος κάτω από τους Πειθαρχικούς Κανονισμούς της Εθνικής Φρουράς. Επίσης ισχυρίζεται ότι από αυτόν ουδέποτε ζητήθηκε να δώσει εξηγήσεις ή να απολογηθεί για τα αποδιδόμενα εναντίον του ούτε και του κοινοποιήθηκε οποιαδήποτε κατηγορία ούτως ώστε να έχει την ευκαιρία να ετοιμάσει την υπεράσπιση του. Για πρώτη φορά δε ισχυρίζεται ότι είχε επαφή με την εναντίον του υπόθεση όταν του κοινοποιήθηκε η επιβληθείσα πειθαρχική ποινή της δεκαήμερης κράτησης με το Τεκμήριο "Α".

Είναι ο ισχυρισμός του αιτητή ότι τα πιο πάνω αποτελούν σύνθετη διοικητική ενέργεια οπότεν προσβαλλόμενης της τελικής πράξης προσβάλλεται και όλη η προηγούμενη διαδικασία και ότι είναι αντίθετη προς τις αρχές του διοικητικού δικαίου και των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης, η δε παράλειψη αυτή να κληθεί ο αιτητής δεν αναπληρούται από τυχόν εξέτασή του ως μάρτυρα σε κάποιο προκαταρκτικό στάδιο της διαδικασίας.

Είναι ο ισχυρισμός των καθ' ων η αίτηση ότι κατά πρώτο δόθηκε στον αιτητή πλήρης ευκαιρία να απολογηθεί και να προβάλει τους ισχυρισμούς του για το συγκεκριμένο πειθαρχικό αδίκημα με τις ιεραρχικές αναφορές παραπόνων που υπέβαλε σύμφωνα με τον Κανονισμό 12 των Πειθαρχικών Κανονισμών της Εθνικής Φρουράς 1978-1979.

Αλλά ανεξάρτητα με τα πιο πάνω, ισχυρίζονται ότι η υποβολή παραπόνων σύμφωνα με τον Κανονισμό 12 δεν αποτελεί μέρος της σύνθετης διοικητικής ενέργειας επιβολής πειθαρχικής ποινής, οπότεν θα έπρεπε να είχε προσβληθεί με προσφυγή η αρχική απόφαση του Διοικητή με ημερομηνία 8 Δεκεμβρίου 1987

με την οποία του είχε επιβληθεί η ποινή, και ότι συνεπώς η προσφυγή είναι εκπρόθεσμη.

Τέλος είναι η εισήγηση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση ότι εν πάση περιπτώσει οι διατάξεις του Κανονισμού 12 δεν μπορούν να εφαρμοστούν σε περίπτωση επιβολής πειθαρχικής ποινής γιατί ο Κανονισμός 12(1) ορίζει περιοριστικά εναντίον ποίων πράξεων μπορεί να στραφεί το παράπονο και δεν περιλαμβάνει την πειθαρχική ποινή. Αντίθετα για την επιβολή πειθαρχικής ποινής οι ίδιοι κανονισμοί προβλέπουν στη συνέχεια Πειθαρχικό Συμβούλιο ή Επιτροπή, οι αποφάσεις των οποίων μπορούν να προσβληθούν μόνο με ιεραρχική έφεση (Αναθεώρηση) σύμφωνα με τον Κανονισμό 23. Επιπρόσθετα στην παρούσα υπόθεση η πειθαρχική ποινή επιβλήθηκε στον αιτητή από το Διοικητή της Εθνικής Φρουράς σύμφωνα με τη ρητή νομοθετική διάταξη του άρθρου 124 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα και Δικονομίας 1964 έως 1985.

Ο ισχυρισμός του καθ' ου η αίτηση περί λανθασμένης διαδικασίας κάτω από τον Κανονισμό 12(1) είναι ανυπόστατος, γιατί σύμφωνα με τον Κανονισμό 13(1) στην περίπτωση που οι ποινές που προβλέπονται στον Κανονισμό 9 κρίνονται ως ανεπαρκείς, τότε το ζήτημα παραπέμπεται εις Επιτροπή η οποία αποφασίζει εάν θα προσαφθεί κατηγορία η οποία θα εκδικαστεί από Πειθαρχικό Συμβούλιο.

Στην προκειμένη περίπτωση η ποινή που επιβλήθηκε στον αιτητή προβλέπετο από τον Κανονισμό 9, οπότε ο Κανονισμός 13 δεν εφαρμόζεται και συνεπώς η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν η ορθή.

Σχετικά με την υποχρέωση της Διοίκησης να καλέσει κάποιον σε ακρόαση απαλλάσσεται εάν ο ενδιαφερόμενος είχε ήδη την ευκαιρία να εκθέσει τις απόψεις του ενώπιον άλλης δημοσίας αρχής, αλλά μόνον όταν η προηγηθείσα ακρόαση είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μπορεί να αναπληρώσει ουσιαστικά την ακρόαση που παραλείφθηκε. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι κατά την ακρόαση που έγινε ο ενδιαφερόμενος να ήταν ενήμερος της κατηγορίας εναντίον του και της σοβαρότητας των απειλουμένων κυρώσεων. Βλέπε Στασινόπουλος, το Δικαίωμα της Υπερασπίσεως Ενώπιον των Διοικητικών Αρχών (1974) σελ. 231-232. Προηγηθείσα όμως εξέταση αυτού απλώς ως μάρτυρα δεν αρκεί - Βλέπε Στασινόπουλος (πιο πάνω), σελ. 233 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

"Η προηγηθείσα εξέταση ενώπιον διοικητικής αρχής δύ-

5 νονται να καταστήση περιττήν την νέαν ακρόασιν επί του αυ-
 τού θέματος, υπό τον όρον ότι συντρέχουν τα στοιχεία, τα
 οποία απαιτούνται, ως είπομεν, και επί εξετάσεως προηγη-
 θείσης ενώπιον δικαστικής αρχής. Δέον, εν συνόψει, να έχη
 επαρκώς ειδοποιηθή ο ενδιαφερόμενος, ότι εξετάζεται ως
 απειλούμενος υπό της επικειμένης δυσμενούς πράξεως, και
 ουχί ως τρίτος. Ο μάρτυς είναι τρίτος. Συνεπώς προηγηθεί-
 σα εξέτασις ως μάρτυρος δεν αρκεί."

10 Σχετικά επίσης αναφέρονται στη σελ. 125:

15 "Κατά την νομολογίαν, η εις την ανάκρισιν ταύτην πρό-
 σκλησις του εγκαλουμένου είναι αυτονόητος υποχρέωσις της
 Διοικήσεως. Και όχι μόνον τούτο, αλλά η εξέτασις του κατά
 την ανάκρισιν πρέπει να γίνη ως εξέτασις εγκαλουμένου και
 όχι ως εξέτασις απλού μάρτυρος. Εάν γίνη ως εξέτασις
 απλού μάρτυρος, υφίσταται παράλειψις ουσιώδους τύπου
 της διαδικασίας, προφανώς διότι εντονώτερον και πληρέστε-
 20 ρον υπερασπίζει εαυτόν ο εξεταζόμενος ως εγκαλούμενος,
 παρά ο ανυπόπτως εξεταζόμενος ως μάρτυς."

25 Σαφώς λοιπόν στην προκειμένη περίπτωση η εξέταση του αι-
 τητή ως μάρτυρα στην ανάκριση για την κλοπή των τυφεκίων
 δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απάλλαξε τους καθ' ων η αίτηση από
 την υποχρέωση να του δώσουν την ευκαιρία να ακουσθεί.

30 Ταυτόχρονα θεωρώ ότι το γεγονός ότι ο αιτητής άσκησε διαδο-
 χική υποβολή παραπόνου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παραιτήθη-
 κε του δικαιώματος της ακροάσεως γιατί το δικαίωμα ακροάσεως
 δεν είναι παραιτητόν. (Βλέπε Στασινόπουλο (πιο πάνω) σελ. 240.)

35 "Το δικαίωμα της ακροάσεως είναι δημοσίας φύσεως, τεθει-
 μένον ουχί χάριν του ιδιωτικού συμφέροντος του διοικουμέ-
 νου, αλλά χάριν του δημοσίου συμφέροντος, ήτοι ειδικώτε-
 ρον χάριν της ορθής εφαρμογής του νόμου, ή άλλως, χάριν
 της αρχής της νομιμότητας της Διοικήσεως.

40 Συνεπεία της δημοσίας φύσεως του δικαιώματος της ακρο-
 άσεως είναι ότι δεν είναι τούτο παραιτητόν, καθώς δεν είναι
 παραιτητόν το δικαίωμα επί την τήρησιν των διαδικαστικών
 εγγυήσεων εν γένει. Ως δεν δύναται ο διοικούμενος να δηλώση
 εγκύρως ότι παραιτείται της τηρήσεως ενός ουσιώδους τύπου
 της διοικητικής διαδικασίας, π.χ. της λήψεως μιας γνωμοδοτή-
 σεως, κατ' ανάλογον τρόπον δεν δύναται να είπη ότι παραιτεί-

ται της τηρήσεως του δικαιώματος της ακροάσεως."

Όπως επίσης σχετικά αναφέρεται στην σελ. 242, παράλειψις της ακροάσεως δεν θεραπεύεται εκ των υστέρων:

5
10
15
"εάν ο ενδιαφερόμενος, όστις δεν εκλήθη προς ακρόασιν, ενώ έδει να κληθή, υποβάλη μετά την έκδοσιν της πράξεως, αναφοράν προς την εκδούσαν την πράξιν αρχήν, εις την οποίαν εκθέτει τας απόψεις του, δεν δύναται η αρχή αυτή να είπη 'λαμβάνω τώρα υπ' όψιν την υπεράσπισιν του ενδιαφερομένου, θεωρώ αυτήν αβάσιμον και επιβεβαιώ ως ορθήν την πράξιν μου'. Τοιαύτη 'καλυψις' εκ των υστέρων της γενομένης παραλείψεως του τύπου της ακροάσεως δεν είναι δυνατή. Είναι όμως δυνατή η έκδοσις νέας διοικητικής πράξεως, ισχυούσης ex nunc, στηριζομένης εις την όψιμον ακρόασιν και εξαφανιζούσης την προηγηθείσαν ή επιβεβαιούσης, πάντοτε ex nunc, το περιεχόμενον της προηγηθείσης, ουδέποτε όμως ανατρεχούσης."

20 Στην προκειμένη περίπτωση οι σχετικοί κανονισμοί (Πειθαρχικοί Κανονισμοί της Εθνικής Φρουράς 1978-1979) προνοούν ως ακολούθως:

Κανονισμός 6(1).

25 "Εις πάσαν περίπτωσιν καθ' ην υποβάλλεται αναφορά ή προβάλλεται ισχυρισμός, εξ ων φαίνεται ότι μέλος τι δυνατόν να διέπραξε παράπτωμα τι, το όλον ζήτημα θα αναφέρεται εις τον διοικούντα αξιωματικόν του τοιούτου μέλους:"

30 Κανονισμός 6(2).

35 "Ο διοικών αξιωματικός του τοιούτου μέλους λαμβάνων την αναφοράν, επιλαμβάνεται προσωπικώς της ερεύνης του αναφερόμενου παραπτώματος, ασκεί τον προσήκοντα έλεγχον και επιβάλλει αμέσως την κατά την κρίσιν του και εντός των ορίων της δικαιοδοσίας αυτού διαγραφομένην ποινήν άνευ ετέρας τινός διαδικασίας:"

Κανονισμός 6(3).

40 "Εάν το αναφερόμενον παράπτωμα αποτελεί αδίκημα ή χρήζει περαιτέρω ερεύνης ο διοικών αξιωματικός διατάσσει ανάκρισιν."

Κανονισμός 7(1).

5 "Ο ανακριτής μετά την λήψιν της περί ανακρίσεως διατα-
γής πληροφορεί το ταχύτερον δυνατόν εγγράφως το μέλος
περί της γενομένης αναφοράς ή του προβληθέντος ισχυρι-
σμού, πληροφορών αυτό ότι δεν υποχρεούται να είπη τι σχε-
10 τικώς με το ζήτημα, δύναται όμως, εάν το επιθυμή, να κάμη
έγγραφον κατάθεσιν εις τον ανακριτήν σχετικώς με το ζήτη-
μα τούτο και να υποβάλη πίνακα των προς εξέτασις μαρτύ-
ρων προς υποστήριξιν της υποθέσεως του."

Κανονισμός 8.

15 "Ο ανακριτής μετά το πέρας της ανακρίσεως υποβάλλει
εις τον διοικούντα αξιωματικόν έκθεσιν περί του αποτελέ-
σματος της διεξαχθείσης ανακρίσεως μετά των ληφθεισών
καταθέσεων και παντός ετέρου εγγράφου προσαχθέντος κα-
τά την διάρκειαν των ανακρίσεων."

20 Ο Κανονισμός 12 προνοεί για ιεραρχική επανυποβολή παρα-
πόνου σε ιεραρχικά ανώτερο όργανο.

Η παράγραφος 8 του Κανονισμού 12 προνοεί μεταξύ άλλων
25 ότι:

25 "Εάν ο παραπονούμενος δεν πεισθή περί του αβασίμου του
παραπόνου του, αν μεν είναι οπλίτης δύναται να ζητήσει
όπως παρουσιασθή εις την αμέσως προϊσταμένην αρχήν, αν
δε είναι αξιωματικός ή μόνιμος υπαξιωματικός, δύναται να
30 επανυποβάλη το παράπονον του ίνα προωθηθή εις την αμέ-
σως προϊσταμένην αρχήν. Ο κρίνας το παράπονον διοικητής
υποβάλλει εις την προϊσταμένην αυτού αρχήν, την περί πα-
ρουσιάσεως του παραπονουμένου οπλίτου αίτησιν, ή την
αναφοράν παραπόνου του αξιωματικού ή μόνιμου υπαξιω-
35 ματικού, μετά των ιδίων αυτού παρατηρήσεων."

Και ο Κανονισμός 12(10) προνοεί ότι:

40 "Η ανωτάτη διοικητικώς αρχή μέχρι της οποίας είναι δυ-
νατόν να υποβληθή διαδοχικώς το παράπονον εις την περι-
πτώσιν ο παραπονούμενος δεν πείθεται περί του αβασίμου
τούτου είναι ο Υπουργός."

Από το λεκτικό των πιο πάνω κανονισμών καταλήγω στο συ-

μπέρασμα ότι δεν πρόκειται για σύνθετη διοικητική ενέργεια επιβολής πειθαρχικής ποινής όπου η καταδίκη ή επιβληθείσα ποινή αναθεωρείται από το ιεραρχικά ανώτερο όργανο, οπότε και η επιβληθείσα ποινή δεν είναι εκτελεστή πριν την αναθεώρηση και επικύρωση από το ανώτερο όργανο, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση πειθαρχικής διώξεως μελών της Αστυνομικής Δυνάμεως, στην οποία περίπτωση η ποινή αναστέλλεται μέχρις ότου αναθεωρηθεί η υπόθεση. 5

(Βλέπε περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) Κανονισμοί 1958-1977). 10

Αντίθετα στην προκειμένη περίπτωση καταλήγω στο συμπέρασμα ότι εφόσον πρόκειται περί μη σύνθετης διοικητικής ενέργειας, το γεγονός ότι του δόθηκε δύο φορές, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η ευκαιρία να ακουστεί με τις επανυποβολές παραπόνων, αυτό δεν διορθώνει την παράληψη των καθ' ων η αίτηση να του δώσουν το δικαίωμα να ακουστεί κατά την πρώτη φορά, συνεπώς η απόφαση του Διοικητή, ημερομηνίας 8 Δεκεμβρίου 1987 πάσχει γιατί λήφθηκε αντίθετα προς τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης. Αλλά εφόσον αυτή θα έπρεπε να είχε προσληθεί με προσφυγή ως πράξη αυτοτελής, εντός της καθορισμένης από το Άρθρο 146 του Συντάγματος περιόδου των εβδομηντα-πέντε ημερών η παρούσα προσφυγή είναι εκπρόθεσμη. 15 20

Έστω όμως και εάν ήθελε θεωρηθεί ότι ορθά προσβλήθηκε η απάντηση του Υπουργού, ημερομηνίας 20 Μαΐου 1988 γιατί πρόκειται περί σύνθετης διοικητικής ενέργειας όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, ή και σαν αυτοτελούς πράξεως, όταν έφθασε στο στάδιο αυτό η υπόθεση είχε ήδη δοθεί στον αιτητή δύο φορές η ευκαιρία να ακουστεί με τις επανυποβολές παραπόνων, και συνεπώς ο ισχυρισμός του δεν ευσταθεί. (Βλέπε Στασινόπουλος (πιο πάνω), σελ. 242, όπως επίσης και στην υπόθεση *Petrou ν. The Republic* (1980) 3 C.L.R. 203 στη σελ. 218.) 25 30

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή απορρίπτεται αλλά υπό τις περιστάσεις δεν δίδεται καμιά διαταγή ως προς τα έξοδα. 35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.